

JANA PRONSKÁ

NAVEKY
TVOJA

Vydal Slovenský spisovateľ, a. s.
Miletičova 23, 821 09 Bratislava 2
E-mail: info@slovenskyspisovatel.sk
www.slovenskyspisovatel.sk
Zodpovedná redaktorka Alena Brunnerová
Prvé vydanie
Tlač FINIDR, s. r. o., Český Těšín

Copyright © Jana Pronská 2023
Cover Design © Juraj Šramko 2023
Cover Photo © Shutterstock
Slovak Edition © Slovenský spisovateľ, Ltd, 2023

ISBN 978-80-220-2550-8

„Nie navždy, Hermína,
to by bolo príliš krátko, ale na večné veky.
Po tom, čo sme prežili, si zaslúžime večnosť!“

PROLÓG

STÁL V TIENI MOHUTNEJ KLENBY katedrály a opieral sa o stenu zanesenú pavučinami a prachom. Mesiace, možno aj roky nikto nevystúpil navrch úzkeho vysunutého schodiska veže, lebo tá výška odstrašila takmer každého návštevníka. Napriek tomu, že odtiaľ nebolo vidieť priamo k oltáru, zvuk zdola sa šírila rýchlo, bol desivo hlasný, každý nádych sa odrážal od stien ako výkrik a slová mali silu katedrálnych zvonov. Duneli, vibrovali v povetrí, dotýkali sa priamo duše. Stáť celkom hore si vyžadovalo poriadnu guráž.

A tú Matias mal. Výdatne sa potúžil silným vínom, ktoré mu dodalo odvahu vyjsť na samý vrch schodiska a dívať sa obrad, precítiť každý ponížujúci okamih, vnímať, ako mu srdce v hrudi búši ani kladivo na nákovu, ohýba sa sťa žeravý kov a vzápätí chladne... tvrdne... umiera...

Bolesť v jeho hrudi tíšili len slzy, ktoré mu prvý raz v živote stekali po lícach. Nebránil sa im, nemusel ich skrývať – tu nik ich nevidel, iba netopiere visiace dolu hlavou, ktoré nepokojne piskotali na protest, že narušil ich temné útočisko. Tie nikomu neprezradia,

že hrdý rytier Matias z Borše, z váženého rodu Peréniocov, ľútostivo stíska viečka a horkými slzami kropí prach pod svojimi nohami.

Prvý a posledný raz! zaprisahal sa v duchu.

Potreboval dostať zo seba tú strašnú bolesť. Potreboval si ju vyrvať z hrude, zabudnúť... Ale až potom, keď si ju naposledy vypočuje, keď ju uvidí kráčať s úsmevom na perách uličkou lemovanou svadobčanmi. Až potom...

Sťažka sa zaprel do kamenného stĺpa, potláčajúc búrku emócií, pocity sklamanania, zlosti a nenávisťi, a rozhorúčené telo nastavil studenému vetru, ktorý sa s hvízdáním prebíjal dnu cez škáry a víril prach zmáčaný jeho slzami.

„Kontesa Hermína de Brie-Comte, berieš si Róberta Drugeta za svojho zákonitého manžela a pána a budeš mu oddanou, poslušnou a vernou ženou, kým vás smrť nerozdelí?“

„Áno, beriem!“

Áno... áno... Jej hlas sa niesol povetrím ako hlahol zvonov, odrážal sa od stien a v ozvenách sa vracal späť, útočil naňho, mieril mu priamo do srdca ako vražedná dýka, ktorá poľahky prerazí brnenie a zaborí sa do tela až po rukoväť.

Priam cítil, ako mu tá dýka neúprosne preniká do útrob a zabíja v ňom všetko, čomu slepo a naivne veril, a tá neskutočná bolesť ho zrážala na kolená.

Bol to koniec všetkých nádejí, všetkých snov a túžob... Sľúbila sa inému a ako keby toho nebolo málo, sľúbila sa jeho druhovi, jeho priateľovi... Navždy.

Chrbtom ruky si utrel mokré líca a zanechal na

nich špinavé šmuhy. Vyčkal, kým sprievod svadobčanov nevyprevadí mladomanželov z katedrály, kým neutíchnu všetky hlasy, kým nedohoria sviece a nevyprchá vôňa kadidla s myrhou, kým sa posvätné miesto nezahalí do šera... A kým nestemnie ako jeho duša.

V mysli sa mu dookola vynárali spomienky, v ktorých znel jej zvonivý hlas: „Pamätaj, Matias, budem naveky tvoja, iba tvoja...“

To jej „naveky“ trvalo len pár týždňov... po tých nádherných, nezabudnuteľných, opojných dňoch mu zostala len chuť blenu v ústach.

„Hermína de Brie-Comte de Druget, moje srdce zomiera a ja s tým musím žiť ďalej... Kiežby si nikdy nepoznala takú trýznivú bolesť,“ vydýchol a horúce čelo si oprel o chladný kameň. „Kiežby...“



Pred niekoľkými mesiacmi

„Veď sa len pozri, Matias, videl si už niečo také?!“ drgol doňho druh Adam z Brezovice.

Mocnejšie, než bolo treba, pritiahol rytierovi remence na brnení, lebo sa viac venoval tomu, čo videl, ako tomu, čo mal na práci – podchvíľou vyplieštal oči na tribúnu lemujúcu kolbište, na ktorej v dvoch radoch sedeli dvorné dámy v pestrofarebných róbach, krásne upravené a ozdobené drahými šperkmi a prepychovými čepcami. V pochmúrnej šedi skorého rána priam žiarili – jednoducho boli úchvatné!

Chichotali sa, šuškali si a nenápadne ukazovali na skupinky rytierov pripravených bojovať o ich priazeň. Všetky do jednej priťahovali pohľady bojachtivých mužov v ligotavej zbroji.

Účastníci turnaja sa pred dámami túžili ukázať v čo najlepšom svetle. V prvom rade si chceli získať ich priazeň a možno i nájsť budúcu manželku, až potom im išlo o slávu, trofeje či o mešec zlata od kráľovnej Jany Neapolskej.

Výnimkou bola iba skupina žoldnierov v čiernych brneniach s vlčou hlavou vytepanou na hrudi.

Veľkolepý turnaj prebiehal už niekoľko dní. Na rozľahlej planine lemovanej strmým morským útesom boli dômyselne rozostavené žiarivo biele stany s vlajkami s insígniami a farebnými stuhami, ktoré poskytovali ubytovanie vznešeným účastníkom turnaja aj s ich sprievodom a družinou. Ohrady pre kone postavili z mohutných brvien a o zvieratá sa staralo množstvo paholkov. Dlhé stoly s občerstvením sa prehýbali pod váhou jedál od výmyslu sveta a úlohou armády sluhov bolo, aby na nich nikdy nič nechýbalo. Felčiari z celej krajiny sa zhromaždili pri kolbišti i v tábore a boli pripravení pohotovo zasiahnuť, ak by sa niekto zranil alebo by ho zastihla iná pohroma. Najatí hudobníci i kaukliari predvádzali krkolomné čísla vyrážajúce dych – zabávali nielen rytierov a vznešených dvoranov, ale aj obecnosť, ktoré sa na túto udalosť zišlo z blízkeho okolia i zo všetkých kútov krajiny. Boli medzi nimi drobní zemanovia, mešťania, sedliaci i žobráci, ktorí si nedali ujsť príležitosť poriadne si napchať brucho či utrziť neja-

ký medenák od milosrdného samaritána. Každý bez rozdielu postavenia sa smel prísť zabaviť nevidaným divadlom.

Trubači a vlajkonosiči v pestrofarebných uniformách stáli zoradení okolo kolbišťa a trpezlivo čakali na príchod jej kráľovskej milosti, po ktorom sa zápolenie mohlo začať. Stovka sluhov pobehovala sem a tam, bez reptania plnila všetky pokyny, aby podujatie prebehlo tak, ako si to jej veličenstvo želalo.

„Dnes ma tuším chceš pripraviť o mužnosť aj o zrak, Adam!“ skríkol Matias na svojho pobočníka a plesol ho po pleci, keď sa mu remence zarezali priveľmi hlboko do slabín a železnou rukavicou mu takmer vyrazil oko.

„Ty to prežiješ, Matias! Máš deväť životov ako mačka!“ odvrkol mu bezočivo jeho druh, nespúšťajúc oči z tribúny.

„Keby si si lepšie robil svoju robotu, aj by som ťa tam pustil! Za trest budeš sedieť tu a môžeš ochkať a predstavovať si, aké to mohlo byť! To máš za to, že mi odpadli chrániče a sedlové remence ma pri prvom náraze neudržali! Takmer si ma svojou lajdáckosťou zabil! Počúvaš ma vôbec? A kde je, došľaka, Urban aj s tou prilbou?“ zahučal hnevliivo Matias a posledný raz skontroloval pevnosť remencov.

„Si mrzutý, lebo si nevyhral? No a čo, aspoň si tí vlci na teba nepostriehnu, prekvapiť protivníka je prvý krok k víťazstvu!“ pripomenul mu jedno z rytierskych pravidiel a konečne sa mu uráčilo uprieť naňho zrak. „Si trochu dochrámaný, ale to nič nie je!“

„Keby som Ťa nepoznal toľké roky, Adam, už si zbieraš zuby zo zeme...“ zahundral znechutene Matias, no akoby hrach na stenu hádzal – jeho pobočníka nič nemohlo vyrušiť.

„Chýry naozaj neklamali, Matias, veď sa pozri, už si vari niekedy videl pokope toľko panenskej krásy? Akoby si jej kráľovská milosť vyberala tie najkrajšie devy z celej krajiny!“ nedal sa odradiť Adam a ďalej sa kochal výjavom, ktorý bol pre rytiera zo severného Uhorska šťavnatou pastvou pre oči.

„Správaš sa ako jeleň v ruji!“ pokúsil sa ho skrotiť Matias.

„A ty akoby si bol z kameňa! Ale jedného dňa sa azda aj ty roztopíš a budeš tokať ako hlucháň...“ zmĺkol, keď zachytil prísny pohľad, ktorý naňho Matias vrhol. Prevrátil oči a mávol rukou, hádať sa s ním bolo zbytočné. S povzdychom sa pobral hľadať svojho brata Urbana, ktorý mal doviesť kováča, aby rytierovi opravil priezor na prilbici.

Keď Matias konečne osamel, zamieril k svojmu stanu a cestou si obzeral to, čo Adama privádzalo do vytrženia, no väčšmi než chichotavé panny na tribúne ho upútali hlasy, ktoré k nemu doľahli zo susedného stanu.

„Prečo ešte nemáš na sebe brnenie?! Zápolenie sa už začalo...“

„Nemám, lebo nebudem bojovať! Načo? Videl si tých vlčích rytierov? Sú to zabijaci! Všetci do jedného! Jediný, kto sa im môže postaviť, je Matias, vieš to ty a viem to aj ja!“

„Ja som videl niečo iné! Ten tvoj slávny priateľ padol po prvom náraze čiernej kopije!“

„A zrejme si videl aj natrhnuté sedlové remence, strýko! A čo si s tým urobil? Nič!“ sám si odvetil Róbert Druget. „Vieš dobre, že kráľovná najala tých najlepších z najlepších, aby tak demonštrovala svoju moc! Toto nie je turnaj, ale hotové jatky! Nezmierila sa s porážkou, to iba ty si nahováraš opak. Juraj Homona, rytier, ktorý sa dvoril mojej sestre, je mŕtvy. Ako jej to poviem, ako jej oznámim, že sa ešte nevydala a už sa stala vdovou? Aj Bartoš z Ľubovne sa bude strábiť mesiace, takisto ako Samuel z Kremnice,“ skríkol Róbert a šmaril prilbicu do kúta k nohám drevenej figuríny, na ktorej mal rozložené časti brnenia. „Kráľovná vlčia svorka ovládla celý turnaj a obávam sa, že aj celý dvor! Nebol si tu, nevieš, čo sa tu dialo a ešte vždy deje!“

Nie, Róbert Druget nebol slaboch ani zbabelec. Napriek svojmu mladému veku to bol schopný a rozvážny človek, vždy vedel dokonale zhodnotiť situáciu i vlastné možnosti. A okrem iného to bol vynikajúci stratég, druh v zbrani a Matiasov priateľ. Keď ho krajinský sudca vzal z Borše ešte ako chlapca, ihneď si s Róbertom k sebe našli cestu. Vyrástli spolu na hrade Mikuláša Drugeta, bok po boku bojovali, zabávali sa a za ten čas sa z nich stali takmer bratia.

Matias nešiel dovnútra, radšej zastal pred Róbertovým stanom. To, ako sa krajinský sudca rozohnil, nevestilo nič dobré.

„Je to otázka cti! Rozumieš?“ zreval Mikuláš Druget. „Ty zastupuješ Uhorsko i svoju rodinu! Ty si budúci uhorský vyslanec v Neapole!“ Chytil synovca za chlopňu kabátca a zatriasol ním.

„Otázka cti?“ posmešne zopakoval Róbert. „Jana Neapolská nás nechce len ponížiť, ona dychtí po tom, aby z nás narobila mrzákov! Vari to nevidíš? Nie, strýko, toto nie je čestný turnaj, a preto ja už bojovať nebudem! Ani teraz, ani nabudúce! Dnes zastúpi Uhorsko Matias a ja mu budem držať palce a veriť, že mu nedolámu kosti v nerovnom boji ako ostatným! Dnes z neho nespustím oči, ani z jeho výstroja! Mal by si ísť, a mal by si sa viac zaujímať o to, čo tu jej veličenstvo posledné dni stvára, nielen sa predvádzať a politikárčiť, aj tak to k ničomu nevedie!“

„Ako sa opovažuješ takto so mnou hovoriť?!“ varovne zavrčal krajinský sudca a miestokráľ Salerna.

„Lebo niekto ti musí povedať pravdu, strýko! Postav sa na tribúnu a dívaj sa na súboje od začiatku do konca,“ navrhol mu a odtiahol sa od neho.

„Keď budem pri tom, nemôže sa nič stať! Mal by si dnes nastúpiť!“ vyhlásil sebavedome Mikuláš Druget.

„Chceš, aby som na kolbišti zomrel?“ rozhorčil sa Róbert. Stiahol si nohavice a odhalil nepekné zranenie. Celé stehno i bok mu špatila čiernofialová modrina, ktorú spôsobil náraz kovového hrotu dlhej kopije. „Chceš prísť domov a povedať matke, že som hrdinsky padol? Lebo presne to sa stane, ak dnes vysadnem do sedla. Nie som zbabelec, no po poslednom súboji mám ochromenú nohu a zlomené dve rebrá! Toto už dávno nie je čestné zápolenie, toto je Janin triumf za akúkoľvek cenu! Si ochotný nezmyselne riskovať smrť najvernejších iba kvôli vlastnej prestíži?“ vyzval ho nebojácne Róbert, no za svoju odvahu si vyslúžil len spříšku urážlivých slov.

Keď krajinový sudca vybehol zo stanu a aj so svojim sprievodom sa stratil v dave, vošiel dnu Matias.

„Prečo si robíš z príbuzného nepriateľa, Róbert? Tvoj strýko nie je veľmi milý človek, ale predovšetkým je to mocný muž!“ pripomenul mu a zatiahol za sebou záves nad vchodom.

„Jeho ambície sú prehnané! Je síce miestokráľom Salerna, no Neapol nezískal a nikdy ani nezíska! Janiným nástupcom by sa mal stať uhorský kráľ Ľudovít a po jeho smrti Karol z Drača... Je to Pyrrhovo víťazstvo – samé možno, ak, keby... A vôbec, ktovie, čo sa v budúcnosti stane! Možno sa vráti mor, čo ja viem! V každom prípade treba mať na pamäti, že kráľovná Jana si udržala trón a prahne po pomste! A my za to teraz platíme! Dočerta! Keby som si mohol vybrať, najradšej by som sa hneď vrátil domov do Uhorska!“

„Už sa toľko nerozčuľuj, Róbert! Mal by si sa radovať, veď sa z teba stane vážený šľachtic, diplomat! Budeš hájiť záujmy Uhorska!“ presvedčivo vyhlásil Matias a potľapkal priateľa po pleci. „Ale musím priznať, že som tu len pár dní a už sa mi z toho pachu rybiny obracia žalúdok. Prisahám, že keď sa vrátim domov, už žiadnu rybu nevložím do úst... No ty, chudáčisko, sa s tým budeš musieť naučiť žiť!“ podpichol priateľa Matias a Róbert v okamihu vzbĺkol ako fakľa.

Matias nepredpokladal, že zranený Róbert naňho zaútočí, a tak ho prázdny pohár zasiahol rovno do prostred hrude. Hlasno zacvendžal, keď sa odrazil od brnenia, a Róbert sa konečne usmial.

Chvíľu stáli oproti sebe, nepotrebovali nič hovoriť. Spomienky na minulosť by aj tak nedokázali vyjadriť slovami.

Zvonka sa ozýval ruch, ktorý odrazu prehlušili fanfáry ohlasujúce príchod jej veličenstva Jany Neapolskej.

„Už máš tú prilbu opravenú, Matias?“ opýtal sa z ničoho nič Róbert, lebo vedel, že v poslednom súboji mu ju súper značne poškodil. Krvavý škrabanec, čo sa Matiasovi tiahol od líca cez ucho až na čelo, napovedal, ako veľmi.

Dve hodiny bol v bezvedomí, vyzeral ako mŕtvy, no našťastie sa prebral a nazlostene porozprával, čo videl, kým padol na zem – o zakázaných zdvojených bodcoch na kopijach, o ostnatom brnení na koňoch, o šialenstve, ktoré nemá nič spoločné s priateľskými hrami...

Janini muži nezvádzali rytierske súboje, ale viedli vojnu.

„Urban odvčera zháňa kováča, ktorý by mi ju opravil, no stále nič... Všetci kováči majú odrazu priveľa roboty,“ priznal Matias a rezignovane rozhodil rukami. „Zrejme si budem musieť vziať Adamovu.“

V tej chvíli sa Róbert otočil a vzal zo stola svoju prilbu. Blýskala sa novotou a zdobilo ju zlaté rebrovanie na tvárovej maske, erb Drugetovcov a biele a modré perá. Bolo to hotové umelecké dielo.

„Na, a chráň uhorskú časť! Ty jediný to dokážeš. Keby som si to nemyslel, nikdy ti ju nepožičiam!“ vtišol ju Matiasovi do rúk tak prudko, že narazila na brnenie na jeho hrudi a zazvonila ako pred chvíľou

pohár. „Neber ohľad na nič, Matias, len rúb do nich a polám im nejaké tie rebrá, nech majú aj oni pamiatku na uhorských rytierov. Moji muži nespustia zrak z tvojho výstroja, už nikdy sa nesmie stať to, čo naposledy.“

„Tvoj strýko nebude nadšený...“ pripomenul mu Matias a Róbert prevrátil oči.

„Ak získaš trofej, bude ťa velebiť! Choď a nedaj sa zabiť! S kým by som potom vymetal krčmy?!“

Rytieri v plnej zbroji stáli v jednom šiku pred tribúnou so vztýčenými kopijami a so štítni, na ktorých sa hrdo vynímali erby šľachtických rodov – od tých najvznešenejších až po celkom bezvýznamné. Právo zúčastniť sa na turnaji mal každý, komu v žilách kolovala čo i len kvapka modrej krvi, každý, kto mal brnenie, zbrane i koňa a kto získal dôveru a záštitu nejakého veľmoža či samej kráľovnej.

Turnaj bol odjakživa vítanou zábavou a zároveň príležitosťou pre mnohých mladých rytierov, aby svojou šikovnosťou, silou alebo dôvtipom získali majetok, titul či slávu, no tentoraz bolo všetko inak. Vyzeralo to, akoby sa rytieri mali proti sebe postaviť v krvavom boji o kráľovstvo.

Trubači dookola vytrubovali a hlasné fanfáry znepokojovali kone v ťažkom brnení, pod ich kopytami sa dvíhal prach z udupanej hlíny, ktorú paholci bez prestania kropili vodou, aby sa jej veličenstvu ľahko dýchalo a aby diváci dobre videli na súboje.

„Prichádza kráľovná! Prichádza jej výsosť Jana Neapolská! Privítajte kráľovnú!“ oznamoval ceremo-

niár, keď s prvými slnečnými lúčmi zastal pred kolbiš-
ťom kočiar bohato zdobený zlatom.

Rytieri na znak úcty sklonili hlavy i kopije, dámy
na tribúne povstali a v pokornom úklone čakali na jej
veličenstvo.

Mikuláš Druget ako najvyššie postavený veľmož
sa vynoril z davu, aby obradne privítal panovníčku.
Úctivo ju odprevadil na tribúnu a tváril sa, akoby me-
dzi nimi nikdy nebolo hádok ani vzájomnej nevraži-
vosti, ktorá mala korene v dávnej minulosti.

„Obdivujem vašu trúfalosť, gróf!“ ozvala sa kráľovná
a vyslala k sudcovi výrečný pohľad sprevádzaný žia-
rivým úsmevom, za ktorý by sa nemusel hanbiť ani
ten najlepší komediant.

„Vaše veličenstvo, pocity v tejto hre nie sú dôle-
žité. Ja len za každých okolností chránim záujmy
svojho kráľa,“ odvetil Mikuláš a zastal uprostred tri-
búny.

„Ach áno... Nešťastný Ľudovít, ktorého ste vycho-
vávali až tak dôkladne, že Neapolu nikdy neodpustil
bratovu smrť!“ vzdychla si Jana a spôsobe sa usadi-
la na trón.

„Ako by mohol na niečo také zabudnúť, vaše veli-
čenstvo?“ namietol Mikuláš Druget a usadil sa vedľa
nej. „Vy ste vari zabudli? Smrť Ondreja, vášho prvé-
ho manžela, nebola vôľa Božia! Bola to vražda!“ zo-
pakoval vari po tisíci raz, no Jana iba znudene zaklip-
kala mihalnicami.

„Už je to vyše dvadsať rokov!“ pripomenula mu
nevrlo a mávla rukou. „Odvtedy som sa tri razy vy-
dala!“

„Neznepokojuje vás, veličenstvo, že vaši manželia kapú ako muchy a vám stále chýba dedič, ktorý by sa dožil korunovácie?“

Krátky, no pre oboch veľmi nepríjemný rozhovor prerušil ceremoniár: „Jej veličenstvo kráľovná Jana Neapolská, achájska princezná, grófka z Forcalquieru!“

Pláňou sa rozľahlo mohutné volanie: „Nech žije kráľovná!“

„Počujete to, Druget?“ opýtala sa pohrdlivo Jana a otočila sa k Mikulášovi. „Nech sa budete snažiť, ako len chcete, kým budem žiť, svoju dedičnú zem nedám nikomu, ani Uhorsku, ani Francúzom! Nikdy!“ zasyčala a Mikuláš sa ironicky pousmial.

„Nie je všetkým dňom koniec, vaše veličenstvo,“ hrozivo zatiahol.

„Nehanebne vystavujete na obdiv svoju pýchu, Druget, nemáte v sebe ani kúska pokory a domnievate sa, že vaše vysoké postavenie a priateľstvo s uhorským kráľom vás oprávňuje hovoriť so mnou takýmto urážlivým tónom. Som kráľovná Neapola, na to nezabúdajte!“ dodala zlostne a zabodla doňho výhražný pohľad.

„Turnaj sa začína!“ zvolal ceremoniár a znova zazneli fanfáry. Kráľovná vstala, od dvornej dámy si vzala mešec plný zlatiek.

„Rytieri!“ zvolala. „Dnešná výhra je sto zlatých a pozvanie na hostinu v kráľovskom paláci, kde vám večer budú nalievať do zlatej čaše moje dvorné dámy Hermína de Brie-Comte a Margita z Drača! Dámy!“ vyzvala mladé ženy, aby pristúpili a ceremo-

niárovi uviazali na kopiju vyšívané šatky – trofej pre víťazov.

„Nech zvíťazí najlepší!“ zvolala Jana a znovu si sadla na trón. Mikuláš tam už našťastie nebol.



HERMÍNA ROZHODNE NEMALA v úmysle opäť sledovať krvavé zápolenie, ktoré sa už vôbec nepodobalo na rytierske súboje. Toľko zranených a zmračených rytierov počas jedného turnaja sa hádam zapíše do dejín, pomyslela si znechutene a odvážila sa kráľovnej ospravedlniť pre náhlu nevoľnosť, tak ako to robili ostatné dámy, no nepochodila.

Panovníčka trvala na svojom. A trvala aj na tom, aby sa jej dvorné dámy predvádzali pred hosťami ako cenné trofeje, aj keby mali rovno zamdlievať od bolesti či umierať od strachu. Jana Neapolská bola bezcitná a tvrdá ako kus ľadu a zaumienila si, že aj tentoraz vyhrá! Žoldnieri pozbieraní zo všetkých kútov sveta pod velením Filipa z Mondragone jej v tom mali pomôcť. Výhrou nebola len závratne vysoká peňažná odmena a výsada sedieť pri panovníčkinom stole, ale i priazeň najkrajších dvorných dám z jej dvora. A Filip si tentoraz vypýtal Hermínu, neter francúzskej kráľovnej Jany z Évreux. Už pár týždňov na ňu vrhal obdivné pohľady a neustále sa k nej pokúšal priblížiť.

„Tak čo povedala kráľovná?“ netrpezlivo sa opýtala jedna z dvorných dám, keď sa Hermína konečne vrátila od jej milosti a vošla do spoločnej kom-

naty s nepreniknuteľným výrazom na tvári. Nemala pre svoje priateľky dobré správy a nechcela ich vyľakať.

Vedeli, že sa v ich mene podujala vyjadriť nesúhlas s kráľovným konaním a oznámiť jej, že odmietajú večer čo večer robiť spoločnosť drsným mužom, ktorí nemajú ani poňatia, ako sa správať k urodzeným dámam v ich postavení.

Všetky vrátane Hermíny pochádzali z bohatých rodov patriacich k najvyššej šľachte. Prišli na neapolský dvor, aby mu svojou prítomnosťou dodali lesk a aby samy nadobudli skúsenosti, ktoré v budúcnosti zúročia v manželstve. Tak to bolo odjakživa a Jana priviedla tento sobášny obchod takmer k dokonalosti.

Každú dvornú dámu si osobne a starostlivo vybrala z nepreberného množstva mladých žien zo spríbuznených rodín a priebežne ich dopĺňala, aby prípadnými sobášmi upevnila svoje postavenie, zmiernila nevraživosť či nepriateľstvo alebo si zaviazala príslušníkov toho-ktorého zámožného rodu. Bola to súčasť dômyselnej politiky a prezieravosti, vďaka ktorej sa Jana udržala na tróne desiatky rokov a ktorú všetci rešpektovali.

No tentoraz sa kráľovná trochu prerátala. Najatí žoldnieri urážali jemnosť i dobré spôsoby, ktorým sa dvorné dámy učili celé roky, znášajúc tvrdú výchovu, ktorá nepripustila ani najmenšie zaváhanie.

A odrazu museli čeliť neokrôchancom, grobianom a surovcom, čo sa im ani trochu nepáčilo. Dvorné dámy mali pocit, že ich kráľovná hodila vlkom, nestara-